

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะของโลกปัจจุบัน ซึ่งมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงความเจริญทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา นั้น และการศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะนำพาประเทศชาติ เจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว และเป็นไปตามเป้าหมายของรัฐบาล ซึ่งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มาตรา 81 กำหนดให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งถือว่าครูเป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญในการ พัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 7 มาตรา 52 วรรคแรก ยังกำหนดไว้ว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับ การเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมในการพัฒนาครูประจำการอย่างต่อเนื่อง และ กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการ ศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 48)

ซึ่งเยาวชนเป็นอนาคตของชาติ คุณภาพของเยาวชนเป็นดั่งบ่วงชีวิต อนาคตของชาติได้ทางหนึ่ง เยาวชนไทยในวันนี้เป็นอย่างไร มีคุณภาพหรือมีคุณสมบัติที่มีแนวโน้มไปในทิศทางที่พอจะ พยากรณ์ได้หรือไม่ว่าจะสามารถเชื่อมต่อภาระกิจการฟื้นฟูประเทศ ฝ่าวิกฤตการณ์ของยุค โลกาภิวัตน์ไปสู่ความสันติสุข ความยั่งยืนวัฒนาถาวรของประชากรทั่วหน้าบนพื้นฐานของความ เป็นไทยในอนาคตได้

ทุกวันนี้ในทุกภาคส่วนของสังคมไทย โดยเฉพาะภาคส่วนของภาครัฐ ได้พยายามดำเนินการ ปฏิรูปการศึกษา และปฏิรูปการเรียนรู้ โดยมุ่งหวังที่จะให้เด็กไทยมีคุณภาพ และมีคุณสมบัติใน การสืบสานภารกิจการฟื้นฟู และพัฒนาประเทศดังกล่าวได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ.2545 :1) ประกอบกับการกำหนดมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพของ ผู้ประกอบวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดให้ครูต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทาง การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้สถาบันผลิตครู จัดการศึกษาเป็นพิเศษ เพื่อ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสได้รับการพัฒนาตามความจำเป็นโดยมอบหมาย ให้สำนักงานสถาบันราชภัฏ เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ (สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษ. 2546 : 1)

จากการสำรวจข้อมูลจำนวนครูประจำการทั่วประเทศ พบว่ามีครูประจำการที่จะต้องเร่งพัฒนาให้เป็นไปตามเกณฑ์ ประกอบด้วย ครูประจำการที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา จำนวน 34,546 คน ครูประจำการที่มีวุฒิปริญญาตรีที่ไม่ใช่วุฒิทางการศึกษา จำนวน 13,000 คน รวมทั้งสิ้น 47,546 คน (สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี : 39) สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรีจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา เป็นโครงการ 4 ปี (พ.ศ.2546 – 2549) โดยในปีงบประมาณ 2546 เริ่มเปิดรับครูประจำการที่มีวุฒินอญปริญญา หรือเทียบเท่าให้เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สาขาวิชาการศึกษา เข้าศึกษาในหลักสูตร ทั้งนี้การพัฒนาครูประจำการจะเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2543 ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สาขาวิชาการศึกษา 7 โปรแกรมวิชา ประกอบด้วยโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ทั่วไป อุตสาหกรรมศิลป์ และธุรกิจศึกษา (สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี : 43) ในการพัฒนาประสิทธิภาพครู เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรและวิธีการพัฒนาให้เป็นการขับเคลื่อนงานของครูเป็นหลัก ใช้หน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด และสถานศึกษาเป็นฐานการพัฒนาและเป็นการพัฒนาควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ (สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี : 13) ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการพัฒนาครูตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปตามแนวนโยบายดังกล่าว สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี จึงได้กำหนดแนวทางการบริหารโครงการฯ ไว้อย่างชัดเจน อาทิ ในการบริหารจัดการโครงการฯ กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการระดับกระทรวง คณะอนุกรรมการดำเนินงานในระดับสถาบันราชภัฏ มีหน่วยประสานงานกลางและหน่วยปฏิบัติการในระดับพื้นที่ กำหนดวิธีการรับนักศึกษาโดยให้หน่วยงานต้นสังกัด ดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครโดยพิจารณาข้อมูลการปฏิบัติงาน และหลักฐานที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นดุลยพินิจชี้ขาดของหน่วยงานต้นสังกัด ใช้หลักสูตรและการประเมินผลการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและข้อบังคับว่าด้วยการประเมินผลการศึกษาที่ใช้ในการผลิตบัณฑิตของสถาบันราชภัฏ ภาคปกติ และ/หรือภาคพิเศษในโครงการอื่น ๆ ส่วนหลักการในการจัดการเรียนการสอนนั้น เน้นให้มีการใช้สถานศึกษาของผู้เข้าศึกษาเป็นฐานของการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติงาน จัดให้สถานศึกษาของผู้เข้าศึกษาได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการพัฒนาครู จัดให้มีการเสริมความรู้โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และไม่ให้เสียเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติในสถานศึกษา จัดให้มีอาจารย์ผู้คิด (Mentor) และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และจัดให้มีการเทียบโอนประสบการณ์ทางด้านความรู้และด้านการปฏิบัติงานของผู้เข้าศึกษา ทดแทนการลงทะเบียนเรียน รายวิชาที่เกี่ยวข้องนั้นๆ ในแง่รูปแบบการจัดการเรียนการสอน เน้นให้เป็นการ

จัดการเรียนการสอนเป็นชุดวิชาแบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ในรายวิชาใด รายวิชาหนึ่งหรือหลายรายวิชาที่สัมพันธ์กันจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงในสถานศึกษาของตนเองภายใต้การนิเทศของอาจารย์ ผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา จัดสื่อเสริมความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในสถาบันราชภัฏจัดให้มีสื่อเสริมการเรียนการสอน เช่น วัสดุทัศน CD-ROM โทรศัพท์ ฯลฯ และจัดการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาเนื้อหาหรือวิชาเอก ให้ได้รับความรู้ และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง และสอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2546 ก :39-55)

ในการกำหนดชุดวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) ได้กำหนดแยกตามหมวดวิชาต่าง ๆ โดยในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จัดเป็น 3 ชุดวิชา, หมวดวิชาชีพครู 4 ชุดวิชา, หมวดวิชาเฉพาะด้าน โปรแกรมวิชาละ 6-7 ชุดวิชา และหมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2546 : 22)

วัตถุประสงค์สำคัญของโครงการพัฒนาคู่มือประกอบการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษานอกเหนือจากการจัดโอกาสให้ครูประจำการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่หลากหลายกับบุคลากรเครือข่ายของโครงการฯ แล้ว ยังกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงเกิดขึ้นกับครูที่เข้าศึกษาในโครงการ ไว้ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้องเหมาะสมกับวิชาชีพ โดยให้มีสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับการมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการเป็นครู มีความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอนมีความสามารถในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน มีภาวะผู้นำ มีทักษะการบริหารจัดการและทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีและมีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับวิชาชีพ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2546 : 2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีพันธกิจที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การผลิตและพัฒนาครู โดยมีเขตบริการรับผิดชอบ 3 จังหวัด คือ นครสวรรค์ อุทัยธานีและชัยนาทและเปิดพัฒนาคู่มือตามโครงการดังกล่าว ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าการประเมิน ผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษา ตามโครงการพัฒนาคู่มือประกอบการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ได้ดำเนินการแล้วในปีการศึกษา 2546 มีประสิทธิภาพ และผู้เข้าศึกษาได้รับประโยชน์เพียงใด และเกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการประเมินผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษาคตามโครงการพัฒนาคู่มือประกอบการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อย่างเป็นระบบ หรือด้วยกระบวนการวิจัยเชิงประเมินต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อประเมินผลนักศึกษา โปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษา ตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปรินญาตรทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เพื่อประเมินและติดตามผลนักศึกษาโปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษา ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปรินญาตรทางการศึกษา 4 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการเป็นครู
2. ด้านความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอน
3. ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ
4. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและเพื่อนร่วมงาน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปรินญาตรทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษา ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 27 คน ผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาในโครงการ 27 คน เพื่อนร่วมงาน 27 คน และนักเรียนที่นักศึกษาในโครงการ ทำการสอนอยู่ 27 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยใช้ประชากรร้อยละร้อย และเพิ่มเพื่อนร่วมงาน นักเรียน 1 : 5 ได้แก่ นักศึกษาตามโครงการ โปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษา ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 27 คน ผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาในโครงการ จำนวน 27 คน เพื่อนร่วมงานของนักศึกษาในโครงการ จำนวน 135 คน และนักเรียนที่นักศึกษาทำการสอนอยู่ จำนวน 135 คน และดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 324 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

ตัวแปรต้น

1. นักศึกษาที่เข้าศึกษาตามโครงการ
2. ผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาตามโครงการ
3. เพื่อนร่วมงานของนักศึกษาตามโครงการ
4. นักเรียนที่นักศึกษาตามโครงการ ทำการสอนอยู่

ตัวแปรตาม

ผลของนักศึกษา ผู้เข้าศึกษาตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา โปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

โครงการ หมายถึง โครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการได้เข้าศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

ซึ่งในการวิจัยจะเป็นการหาข้อมูลเกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ปลายทางที่ครูประจำการ ผู้เข้าศึกษาตามโครงการฯ โปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษาได้รับ

นักศึกษาในโครงการ หมายถึง ครูผู้เข้าศึกษาในโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผู้เข้าศึกษา ตามโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ปีการศึกษา 2546 เฉพาะโปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษา

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่นักศึกษา ในโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2546 เฉพาะโปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษา สังกัดอยู่

เพื่อนร่วมงาน หมายถึง ข้าราชการครูหรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานที่นักศึกษา ในโครงการพัฒนาครูประจำการให้ได้รับวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ สังกัด

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่นักศึกษาในโครงการพัฒนาคูประจำการให้ได้รับวุฒิ
ปริญญาตรีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2546 เฉพาะโปรแกรม
ศึกษารัฐกิจศึกษา ทำการสอน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ทราบผลจากการเรียนของนักศึกษา ในโครงการพัฒนาคูประจำการ โปรแกรม
ศึกษารัฐกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2546 และนำผลการวิจัย เพื่อเป็น
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนของนักศึกษาตามโครงการพัฒนาคูประจำการให้ได้รับวุฒิ
ปริญญาตรี ในโอกาสต่อไป